

19. marts 2025
KAA

Til

Anne Cecilie Bengtsson

Børne- og Undervisningsministeriet

Anne.Cecilie.Bengtsson@uvm.dk

Høringssvar fra DLI vedrørende COM(2025) 88 Final ***Communication on the Action Plan on Basic Skills***

DLI – der repræsenterer BUPL, DLF, FSL, GL, DM og Uddannelsesforbundet – takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Opsummering af DLI's høringssvar til Action Plan on Basic Skills

Her følger hovedpointerne i høringssvaret. De enkelte punkter opsummeres i de efterfølgende afsnit:

1. Grundlæggende færdigheder og kompetencer er afgørende for deltagelse i samfund, arbejdsmarked og videre uddannelse
2. Det er positivt at initiativerne i Meddelelsen kobles til Det Europæiske Semester
3. Det er positivt at samarbejder mellem skoler/uddannelsesinstitutioner samt læreruddannelser m.v. prioriteres
4. Pointen omkring sammenhængen mellem *curriculum overload* og manglende ressourcer til prioritering af fremme af grundlæggende færdigheder i uddannelsessystemet er et vigtigt opmærksomhedspunkt
5. Påstanden om, at voksnes manglende deltagelse i læringsaktiviteter primært skyldes dårlige erfaringer fra grundlæggende uddannelse er udokumenteret og fejlagtigt – og modsagt af EU Rådet
6. Personaliseret læring gennem AI-systemer har ikke dokumenteret effekt, men kan være relevant hvis den implementeres af fagprofessionelle pædagoger, lærere eller undervisere
7. Forslag til måleværktøjer bør på en række områder ændres, suppleres og justeres
8. Det er uforsvarligt at lægge op til at frivillige i Solidaritetskorpset skal anvendes som mentorer og tutorer for børn og voksne der underpræsterer i uddannelse (færdigheder)
9. Det er vigtigt at digitalisering og medborgerskab er blevet defineret som grundlæggende færdigheder i Meddelelsen

1

Indledende bemærkninger

Grundlæggende færdigheder (og kompetencer) er afgørende for alle menneskers mulighed for at deltage aktivt på arbejdsmarkedet, i samfundet og i videre uddannelse. Kommissionens meddelelse om en handlingsplan om grundlæggende færdigheder kan bidrage som en vigtig ramme for at fremme europæiske borgeres grundlæggende færdigheder.

DLI er særligt tilfreds med at Kommissionen vil sætte yderligere fokus på grundlæggende færdigheder inden for rammen af Det Europæiske Semester. DLI mener dog, at Kommissionen bør forudsætte, at medlemsstaterne søger at finde løsninger sammen med arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører, da det er den mest effektive metode til at sikre resultater.

Det er også positivt at der prioriteres samarbejder mellem skoler/uddannelsesinstitutioner samt mellem uddannelser for lærere, pædagoger og undervisere i Europa, fx gennem European School Alliances og gennem Erasmus+ Teacher Academies for at fremme grundlæggende færdigheder. På samme måde er det vigtigt at der er opmærksomhed på hvordan 'curriculum overload' er en udfordring for uddannelser og for at fremme grundlæggende færdigheder.

Årsager til manglende deltagelse i voksenlæring

Kommissionen angiver uden dokumentation flere steder i Meddelelsen, at det er svært at motivere mange af de voksne med de svageste grundlæggende færdigheder til at deltage i uddannelse grundet dårlige erfaringer i den grundlæggende uddannelse. Det kan synes misvisende, set i lyset af EU Rådet i forbindelse med vedtagelsen af henstillingen om individuelle læringskonti, anfører at den primære hindring for voksnes uddannelse er utilstrækkelig økonomisk støtte til enkeltpersoner, at mange virksomheder ikke tilbyder eller finansierer uddannelse til deres medarbejdere og at personer i atypiske jobs har mindre eller ingen adgang til arbejdsgiverfinansieret uddannelse. Argumentationen i Meddelelsen om grundlæggende færdigheder bidrager på den måde til en fejl- og undervurdering af hvordan det sikres at alle voksne har reelle muligheder for at deltage i uddannelse.

Personaliseret læring gennem anvendelsen af AI-systemer

Kommissionen fremhæver i Meddelelsen at AI-systemer kan understøtte personaliseret læring der fremmer grundlæggende færdigheder, særligt hos elever der underpræsterer og for dem der præsterer højt. Kommissionen ønsker at anvende Erasmus+-projekter i 2026 der skal eksperimentere på policy-niveau for netop disse grupper. Kommissionen angiver ingen form for dokumentation for effekten af anvendelsen af AI-systemer i denne sammenhæng. Dette er problematisk i sig og set i lyset af underfinansierede uddannelsessystemer, hvor der ikke er

tilstrækkelig finansiering af det grundlæggende. På trods af at der ikke er dokumentation for at personaliserede AI-systemer har den ønskede effekt, kan der godt være konkrete situationer hvor anvendelsen er meningsfuld. Men den skal implementeres af fagprofessionelle i konkrete kontekster hvor det opfylder konkrete behov og formål.

Anvendelse af måleværktøjer

Vi har gennem en årrække set både EU- og nationale mål for præstationer i uddannelse, herunder inden for grundlæggende færdigheder. I Meddelelsen foreslår Kommissionen yderligere værktøjer der helt ned på individ- og skole-/institutionsniveau skal monitorere og måle på konkrete færdighedsniveauer samt oprette tidlig identifikationsmekanismer. Disse værktøjer fremmer ikke undervisningsmiljøer hvor læring og udvikling er topprioritet. Der er i stedet behov for at prioritere ressourcerne på at de fagprofessionelle, som fx pædagoger, lærere, undervisere og vejledere har de bedste forudsætninger for at udvikle undervisning der skaber de ønskede resultater. De politiske beslutningstagere har ansvaret for at definere formål og sikre ressourcer, rammer og vilkår der sikrer, at de fagprofessionelle kan lykkes med opgaven. Der er i den sammenhæng nogle alvorlige mangler i Meddelelsen. DLI ønsker at handlingsplanen indeholder:

- Fokus på ansvaret for efter- og videreuddannelse af de fagprofessionelle: pædagoger, lærere og undervisere
- Involvering af arbejdsmarkedets parter i uddannelsesreformer, herunder som parameter i Det Europæiske Semester
- At Kommissionen konsekvent i deres samarbejde med medlemsstater, fx inden for rammen af The Basic Skills Support Scheme, forudsætter involvering af arbejdsmarkedets parter i landet

3

Solidaritetskorpset kan ikke løse udfordringer omkring lærermangel

Det er uforsvarligt at Kommissionen i Meddelelsen anser at frivillige i Solidaritetskorpset kan anvendes som mentorer og tutorer for børn og voksne der underpræsterer. Netop disse grupper har behov for fagprofessionelle.

Kommissionen har dog ret i at den akutte mangel på lærere, pædagoger og undervisere har en negativ betydning for fremme af læringsresultater. Manglen på fagprofessionelle i uddannelsessektoren er højt på dagsordenen nordisk, europæisk og globalt. FN's High Level Panel on the Teaching Profession har en række anbefalinger på dette område, ligesom en hel del andre aktører har beskrevet udfordringerne og løsningsmodeller. Fx har DLI's medlemsorganisationer flere anbefalinger i en dansk kontekst og NLS – Nordiske Lærerorganisationers Samråd – har udarbejdet en rapport om lærermangel i de nordiske lande.

Grundlæggende digitale og demokratiske færdigheder

Det er vigtigt at digitale færdigheder defineres som en grundlæggende færdighed og har fået en relativt bred definition. Også 'medborgerskabsfærdigheder' er vigtige grundlæggende færdigheder der er afgørende for den sociale sammenhængskraft i samfundet og for vores økonomi og konkurrenceevne. DLI mener dog at definitionen er for ufuldstændig. Det hænger til dels sammen med et ensidigt fokus på færdigheder. Uddannelse og læring indeholder flere komponenter end færdigheder.

På vegne af DLI

Kristina Aaltonen
Leder af DLI-kontoret